Korte terugblik op eerste sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’
Dinsdagavond 24 oktober jl. vond de eerste sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’ plaats. In totaal waren er 42 mensen aanwezig vanuit allerlei organisaties: Bedrijvennetwerk Drimmelen, bewonersgroepen uit Drimmelen, Hooge Zwaluwe en Terheijden, ZLTO, GGD West-Brabant, SWO Drimmelen, Stichting WWZ, WMO-platform, Woonvizier, waterschap Brabantse Delta, Zwaluwebouw, OMWB, Duurzaam Drimmelen, brandweer Midden- en West-Brabant, monumentencommissie, politieke partijen en gemeentelijke organisatie.

Omgevingswet?
Deze eerste sessie stond in het teken van kennismaken met de Omgevingswet. Wethouder Jan-Willem Stoop verzorgde de opening. Daarna gaf Guido La Rose van adviesbureau Antea Group een algemene uitleg over de nieuwe wet: wat houdt de wet in, wat is de omgevingsvisie en het omgevingsplan, wat betekent het voor inwoners, bedrijven, organisaties en overheid en hoe komt de wet tot stand.

Omgevingswetspel
Daarna speelden de deelnemers in groepen het ‘Omgevingswetspel’. Spelenderwijs maakten zij zo kennis met de nieuwe wet. Maar het spel hielp vooral bij het met elkaar in gesprek gaan over wat er allemaal bij komt kijken als het gaat om hoe we met onze leefomgeving omgaan.
Zoals het hoort bij een spel, was er voor de winnaars een prijs.

Reacties
Reacties die we na de bijeenkomst kregen waren:

“Ik heb geleerd wat de wet ongeveer inhoudt en wat er in de omgevingsvisie en in het omgevingsplan komt te staan.”

“Het Omgevingswetspel was een prettige vorm om met elkaar in het gesprek te gaan.”

“Het is goed dat we dit met een gemengd gezelschap doen. Want we krijgen er allemaal mee te maken.”

“De manier van samenwerken wordt anders. Het initiatief komt steeds vaker vanuit bewoners en bedrijven en minder vanuit de gemeente. Onze rollen veranderen dus.”

“Met een programma kun je bepaalde zaken uit de omgevingsvisie specifiek regelen. Bijvoorbeeld de energietransitie.”

“Hoe bereiken we met participatie ook die inwoners en bedrijven, die niet aangesloten zijn bij een organisatie?”

“Hoe ver moet participatie gaan? Wie moeten we betrekken? En wanneer is de participatie voldoende? Hoe moet het als je er niet samen aan uit komt?”

Kortom: genoeg stof om de volgende twee sessies op door te gaan!

Korte terugblik op tweede sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’

Dinsdagavond 12 december jl. vond de tweede sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’ plaats. In totaal waren er 40 mensen aanwezig vanuit allerlei organisaties: Bedrijvennetwerk Drimmelen, bewonersgroepen uit Hooge Zwaluwe, Wagenberg en Terheijden, ZLTO, SWO Drimmelen, Stichting WWZ, WMO-platform, Fietsersbond afd. Drimmelen, Woonvizier, waterschap Rivierenland, Zwaluwebouw, OMWB, Duurzaam Drimmelen, brandweer Midden- en West-Brabant, politieke partijen en gemeentelijke organisatie.

‘Minder regels leidt tot een slechtere leefomgeving en meer klachten’

Tijdens deze tweede sessie inventariseerden we wat onze speelruimte wordt bij de Omgevingswet: loslaten of juist niet, vertrouwen of controle/handhaving, minder regels of niet. Wethouder Jan-Willem verzorgde net als bij de eerste sessie de opening.

Daarna legde Guido La Rose van adviesbureau Antea verschillende stellingen aan iedereen voor. Al deze stellingen gingen over samenwerken, integraal werken, loslaten en vertrouwen. Het viel daarbij op dat er niet veel verschil van mening was tussen bewoners/bedrijven, gemeente, bestuur en ketenpartners (waterschap, Fietsersbond, brandweer e.d.). Belangrijkste uitkomsten:

- Ambtenaren moeten meer ‘naar buiten’;
- Duidelijkheid is belangrijk: ‘nee’ is ook een antwoord. Duidelijkheid en klantvriendelijkheid kunnen samen gaan. Daarbij werd de aantekening gemaakt dat het jammer is dat bij tevredenheidsonderzoeken alleen gevraagd wordt naar klantvriendelijkheid en niet naar duidelijkheid.
- Draagvlak voor een plan is belangrijk. Als er geen enkel draagvlak vanuit de omgeving voor is, zou het plan niet door moeten gaan. Maar wat/wie is de omgeving? Wat is draagvlak? En wat is doorslaggevend bij het bepalen of er draagvlak voor is of niet? Als het algemeen belang zwaarder weegt dan het individueel belang, dan moet de gemeente de afweging maken.
- Maatwerk bij een plan is belangrijk. Wel moet men alle aspecten (milieu, bouwen, groen, toegankelijkheid enz.) afwegen, maar het kan zijn dat in een bepaald gebied een belang zwaarder weegt.
- De betrokken ketenpartners moeten zo vroeg mogelijk meegenomen worden.
- Minder vergunningen/regels is prima, maar hoe vindt dan de controle/handhaving plaats? Werken aan vertrouwen is belangrijk.
- Veiligheid moet een kerntaak van de gemeente blijven.
- Eigen initiatief is prima, maar stem dit wel af met de gemeente.

Casus
Daarna behandelden de deelnemers in vier gemende groepen een fictieve casus: een kunstenaarscollectief wil in een monumentale, leegstaande schuur tijdelijk ateliers inrichten, tentoonstellingen organiseren en tijdelijk wonen. De casus werd later uitgebreid met het organiseren van een festival en een geitenhouderij in de buurt, die graag wil uitbreiden. Deze casus werd bekeken vanuit de positie van de gemeente en vanuit de positie van de initiatiefnemer.

Een van de groepen was meteen al aan het 'omdenken', ofwel kijken naar de mogelijkheden in plaats van de beperkingen. De andere groepen moesten nog even wennen aan deze andere manier van denken. Waar alle groepen het nagenoeg over eens zijn:

1. Behoefte aan één aanspreekpunt binnen de gemeente voor een initiatiefnemer.
2. Eerste vraag moet zijn: wat vinden we van het initiatief en zien we kansen? Dus niet meteen vanuit de regels denken.
3. Wat de omgeving vindt, is belangrijk. De initiatiefnemer moet zorgen voor voldoende draagvlak voor zijn plan. Hij moet dus contact leggen met de omgeving.
4. De gemeente moet wel duidelijk aangeven wat belangrijk is (kaders meegeven). Wel is het belangrijk om meer samen afspraken te maken.
5. De raad moet zich vooral richten op de visie en de kaders. Het college geeft dan invulling/uitvoering aan deze kaders. De raad moet dus ook leren loslaten. Dit kan wel eens een spanningsveld opleveren met de rol van de raad als volksvertegenwoordiger.
6. Vertrouwen tussen gemeente en initiatiefnemer en tussen college en raad is belangrijk.

Tijdens de laatste sessie op 6 februari 2018 proberen we tot een zo breed mogelijk gedragen ambitieniveau te komen.

Het slotwoord
De eerste twee sessies om te komen tot de ambitiebepaling voor de invoering van de Omgevingswet zijn afgerond. Ik kijk hier met een zeer positief gevoel op terug. We zijn begonnen met een omgevingsspel en we hebben stellingen besproken en een casus behandeld. Goede input van iedereen brengt ons verder in dit proces, deze gezamenlijke ontdekkingstocht. U heeft goede ideeën en ziet veel kansen en dat doet me goed. Het is bijzonder prettig geweest om in 2017 in een inspirerende omgeving met u te mogen werken aan de ambitiebepaling voor de omgevingswet. Het ging over proces, inhoud, cultuur in onze blauwgroene gemeente Drimmelen.

Er zijn in 2017 al mooie puzzelstukjes gelegd en in 2018 gaan we de puzzel met elkaar compleet maken.

Ik wens u een fijne kerst en gelukkig Nieuwjaar en sluit af met ‘blijf genieten in onze inspirerende en kansrijke omgeving’.

Jan-Willem Stoop
Wethouder

Korte terugblik op derde sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’

Dinsdagavond 6 februari jl. vond de derde en laatste sessie ‘Ambitiebepaling Omgevingswet’ plaats. In totaal waren er 35 mensen aanwezig vanuit allerlei organisaties: Bedrijvennetwerk Drimmelen, bewonersgroepen uit Hooge Zwaluwe en Wagenberg, ZLTO, SWO Drimmelen, Stichting WWZ, WMO-platform, Woonvizier, waterschap Brabantse Delta, waterschap Rivierenland, Zwaluwebouw, Duurzaam Drimmelen, brandweer Midden- en West-Brabant, Monumentencommissie gemeente Drimmelen, politieke partijen en gemeentelijke organisatie.

Bevindingen vorige sessies
Tijdens deze sessie blikte Guido La Rose van Antea terug op de vorige sessies: aanleiding en doel van de sessies, doelen Omgevingswet en bevindingen uit de tweede sessie. De belangrijkste bevindingen uit de tweede sessie waren:

- Samenwerking: goede communicatie, ambtenaren moeten naar buiten, participatie/draagvlak bij initiatieven (initiatiefnemer moet hier zelf voor zorgen), belanghebbende ketenpartners zo vroeg mogelijk betrekken;
- Integraliteit:
  De aspecten van een initiatief wegen niet allemaal even zwaar. Dit hangt af van het gebied en het plan. Maatwerk per gebied is belangrijk.
- Vertrouwen/loslaten: meer behoefte aan duidelijkheid, draagvlak is belangrijk voor doorgang plan (maar wat is voldoende draagvlak?), bestuurlijke afwegingsruimte moet kunnen, maar is afhankelijk van het gebied, minder regels is niet altijd gewenst, initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.
- Burgerinitiatieven: vertrouwen is belangrijk, ruimte voor eigen initiatief, maar wel in afstemming met gemeente, denken vanuit het initiatief/kansen, 1 aanspreekpunt bij de gemeente.

Gevolgen
Daarna vertelde Kendra van der Spek namens de gemeente wat de gevolgen van deze bevindingen zijn voor een initiatief.

College besluit, één aanspreekpunt
Een groot verschil tussen nu en straks is bijvoorbeeld dat nu de gemeenteraad in bepaalde gevallen een besluit neemt over een initiatief. Straks neemt altijd het college het besluit. De raad heeft de kaders immers al vastgesteld met de omgevingsvisie. Ook een verschil: nu zijn er verschillende loketten (binnen de gemeente, maar ook buiten zoals waterschap, provincie). Straks is er één aanspreekpunt. Deze functionaris kijkt in een vroeg stadium samen met alle betrokken collega’s en ketenpartners naar een initiatief. Het gaat om een gezamenlijke integrale afweging, kijken vanuit de kansen en niet vanuit de regels. Ook gaan medewerkers van de gemeente op locatie kijken.

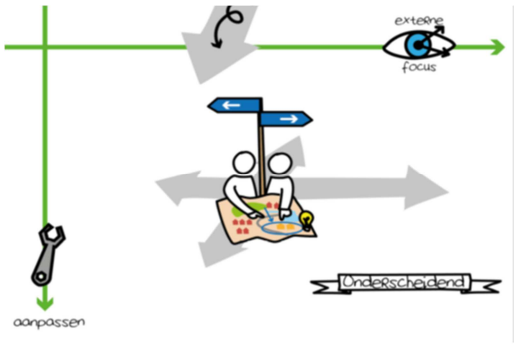
Denken vanuit kansen
Voor de gemeente betekent dit onder andere minder regels waar het kan, denken vanuit kansen, andere rolverdeling raad/college. Voor de initiatiefnemer betekent dit overleg voeren met de omgeving, in een aantal gevallen meer vrijheid en dat de omgevingsvisie leidend is. Voor de ketenpartners betekent dit vooral meer overleg met de gemeente en eerder betrokken worden bij een initiatief.

Onderscheidend ambitieniveau
Edwin Oude Weernink van Antea lichtte hierna het ambitiemodel van de VNG toe. Dit model past het beste bij de Omgevingswet. Volgens dit model heb je verschillende type ambitieniveaus.
Bij het consoliderend ambitieniveau ben je intern gericht en realiseer je het minimale.
Bij het vernieuwend ambitieniveau ben je als organisatie extern gericht, ga je gezamenlijk het veranderproces verkennen en laat je al het huidige los.

Op basis van de bevindingen concludeert Edwin dat bij de gemeente Drimmelen voor de invoering van de Omgevingswet we vooral aan de rechterkant zitten (onderscheidend en vernieuwend ambitieniveau) omdat we een externe focus hebben: samenwerken met externe partijen.

Het ambitieniveau dat het beste bij de gemeente Drimmelen past is het onderscheidend ambitieniveau: gebiedsgericht, participatie, leren en doorontwikkelen, vernieuwen in handelen. Gelet op onze focus op samenwerking tussen samenleving en overheid zitten we zelfs al in het vernieuwende ambitieniveau. Wellicht dat de gemeente in de toekomst (dus in de jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet) door kan groeien naar het vernieuwend niveau.

Het onderscheidend ambitieniveau betekent voor de invoering van de Omgevingswet in de gemeente Drimmelen concreet: gebiedsgerichte aanpak, participatie, koppelen van kansen, minder regels waar het kan, bestaand beleid dat goed is handhaven, integrale afweging, 1 aanspreekpunt, naar buiten gaan.

Reflectie
Na deze toelichting is gevraagd of het klopt wat we uit de vorige sessies hebben opgehaald en of men het eens is met het onderscheidend ambitieniveau.

Uit de reacties blijkt dat men het eens is met het onderscheidend ambitieniveau, maar er werden wel enkele opmerkingen gemaakt:
- In een aantal bouwprojecten wordt al voorgesorteerd op de nieuwe werkwijze.
- De rolverdeling tussen raad en college verandert. Raad en college zullen hierover nog in gesprek moeten gaan.
- Cultuuromslag is de grootste uitdaging.
- Hoe wordt initiatiefnemers een handreiking gegeven, gefaciliteerd om deze kant op te gaan? Het ambitieniveau vraagt van de initiatiefnemer ook bepaalde competenties.
- Er zijn twee soorten initiatiefnemers: vanuit eigen belang en vanuit maatschappelijk belang.
- Hoe gaat dit in de praktijk uitwerken? Nu nog ondoorzichtig, daarom nog vrij sceptisch.
- Bespreek in de dorpen de afzonderlijke visie/ideeën.

- Vanaf januari is gemeente ‘klant aan de balie’ gestart. Verzoeken worden vanaf nu dus integraal behandeld. Het integraal denken, goede communicatie en terugkoppeling onderling moeten nog verbeterd worden.
- Wie maakt de weging na afweging van alle belangen, wie hakt de knoop door en hoe bepaal je wie dit mag doen?
- Een andere manier van werken (samen, meer overleg) kost tijd. Die tijd moet men dan wel krijgen. Nederland is namelijk erg gericht op resultaat, de Omgevingswet zal niet altijd leiden tot een (gedragen) resultaat.
- Het gekozen ambitieniveau is wel de gekozen richting om aan te houden. Met de Omgevingswet is het zo dat voor verschillende gebieden andere regels gelden. Nu is dit overigens ook zo.
- Ruimtelijke Ordening is niet leidend, maar dienend.

Hoe verder?
Tot slot vertelden Jan-Willem Stoop (wethouder gemeente Drimmelen) en Kendra van der Spek hoe het nu verder gaat. Er komt een kort ambitiedocument. Dit wordt nog aan iedereen voor commentaar toegestuurd. Daarna wordt het document voor besluitvorming voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad.

Het vastgestelde ambitieniveau is dan leidend voor de invoering van de Omgevingswet in de gemeente Drimmelen. Bijvoorbeeld voor de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de werkwijze van de gemeentelijke organisatie.
Ook moeten de komende tijd nog enkele vragen beantwoord worden, zoals wat participatie en draagvlak zijn en wat de rolverdeling tussen raad en college wordt.

Tot slot
Iedereen bedankt voor de fijne samenwerking! Hopelijk mogen we tijdens de invoering van de Omgevingswet nog vaker een beroep u doen.

WAAROM
MOEILIJK DOEN

ALS
HET SAMEN KAN

Loesje